

Norsk institutt for naturforskning
Ved Sindre Molværsmyr

Saksbehandler, innvalgstelefon

Truls Aas,

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Tillatelse til å fly drone for å fotografere og kartlegge antall hekkende par av hettemåke, samt hekkesuksess, i flere verneområder i Oslo og Viken.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gir Statsforvalteren tillatelse til bruk av drone for kartlegging av hekkende hettemåke i Østensjøvannet naturreservat, Heggholmen naturreservat, Husbergøya naturreservat, Fyrsteilene plantefredningsområde, Nakholmen naturreservat, Skogerholmen naturreservat, Torvøya og Bjerkholmen naturreservat. Det gis også tillatelse til letting og landing inne i verneområdene ved behov. Det er stilt vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad av 26.01.2021. Det søkes om tillatelse til å fly drone for å fotografere og kartlegge antall hekkende par av hettemåke i flere verneområder i Oslo og Viken.

Deler av søknaden er gjengitt nedenfor:

«Lokaliteter hvor det søkes om dispensasjon til å fly drone:

- Østensjøvannet naturreservat (VV00000972)

Lokaliteter hvor det i tillegg søkes dispensasjon til å lette og lande fra bakken inne i reservatet, men utenfor eventuelle fuglekolonier:

- Heggholmen naturreservat (VV00002668)
- Husbergøya naturreservat (VV00002670)
- Fyrsteilene plantefredningsområde (VV00002697)
- Nakholmen naturreservat (VV00000790)
- Skogerholmen naturreservat (VV00002688)
- Torvøya og Bjerkholmen naturreservat (VV00002691)

I 2021 satser vi på å gjennomføre to flyvninger på samtlige kolonier, en rundt 19. mai og en rundt 26. juni. Koloniene blir da fotografert, og det vil foreligge høyoppløselig ortofoto av alle koloniene. Reirene blir telt ut fra bildene.

Alle hettemåke-koloniene i Oslofjorden har blitt overvåket både i 2018 og i 2020. Bestandene gjør det svært dårlig, og fortsatt overvåkning vil være viktig. Droneflygning har vist seg som en effektiv metode for å kartlegge kolonier, uten å forstyrre kolonien. I tillegg er både nøyaktigheten og repeterbarheten bedre enn for tradisjonelle metoder. Ulempene er at tallmaterialet ikke er direkte sammenlignbart med andre tellemetoder, da man finner en høyere andel av reirene på dronebildene. I tillegg bør flygningen gjennomføres av eller i samråd med noen som klarer å lese adferden til kolonien, og som alltid er klar for å trekke unna dersom noe skulle skje. Alle andre registreringer og tillatelser for å gjennomføre selve droneflygningen er registrert igjennom NINA, både etter gammelt og nytt regelverk.»

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for samtlige verneområder som omfattes av denne søknaden. Vi forvalter verneområdene etter egne forskrifter med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse. Relevante bestemmelser for de aktuelle verneområdene er gjengitt i tabellen nedenfor.

Verneområde	Relevante bestemmelser i verneforskriften
Østensjøvannet naturreservat (VV00000972)	Dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade og ødeleggelse, jf. § 4 nr. 2. Forbudet av bruk av modellfly (omfatter også bruka av drone), jf. § 4 nr. 4.
Heggholmen naturreservat (VV00002668)	Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 nr. 2. Start og landing av luftfartøy er forbudt, jf. § 3 nr. 5.
Husbergøya naturreservat (VV00002670)	Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 nr. 2. I tiden fra og med 15. april til og med 15. juli er det forbud mot all ferdsel på land og på sjø i reservatets delområde A (Husbergkalven), jf. § 3 nr. 5. Start og landing av luftfartøy er forbudt, jf. § 3 nr. 6.
Fyrsteilene plantefredningsområde (VV00002697)	Start og landing av luftfartøy er forbudt, jf. § 3 nr. 3.
Nakholmen naturreservat (VV00000790)	Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 nr. 2. Start og landing av luftfartøy er forbudt, jf. § 3 nr. 5.
Skogerholmen naturreservat (VV00002688)	Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 nr. 2. Start og landing av luftfartøy er forbudt, jf. § 3 nr. 5.
Torvøya og Bjerkeholmen naturreservat (VV00002691)	Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 nr. 2. Start og landing av luftfartøy er forbudt, jf. § 3 nr. 4.

Verneforskriftene åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I

tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren er positiv til tiltak som øker kunnskapen om sjøfuglbestandene. Vi har god kjennskap til de berørte verneområdene og tidligere overvåking av sjøfugl. På oppdrag fra Statsforvalteren har hekkende sjøfugl i Oslofjorden vært regelmessig overvåket over flere tiår. Kravet om kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8, anses dermed som oppfylt. Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. En av de viktigste truslene for hekkende sjøfugl er forstyrrelser i hekketiden. Dette problemet er særlig gjeldene for Oslofjordområdet, som trolig er en av landets mest benyttede regioner for friluftslivsaktiviteter. Trusselen som nærgående menneskelig aktivitet utgjør er gjeldene for all aktivitet på og i nærheten av hekkeområdene, inklusiv aktivitet knyttet til forskning og overvåking. Det er viktig at man holder koloniens adferd under oppsyn under tellingene, slik at man kan trekke seg unna i tide dersom fuglene blir stresset, skremt eller på andre måter påvirkes negativt av aktivitetene i forbindelse med tellingene. Letting og landing med drone i reservatene skal kun foretas ved behov (for eksempel dersom værforholdene gjør det svært vanskelig å lette og lande fra båt) og skal da kun foregå på steder som med stor sannsynlighet ikke vil påvirke hettemåker eller annen fugl i nevneverdig grad. Vi anser at søker tilhører et svært kompetent fagmiljø og dermed vil være i stand til å gjøre gode vurderinger basert på fuglenes oppførsel og signaler. Ved å ta tilstrekkelig hensyn til fuglenes adferd mener vi at overvåkingen vil kunne gjennomføres uten å føre til en for stor samlet belastning. Føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Statsforvalteren mener at bruk av drone er en effektiv, presis og skånsom metode for overvåking av hekkende sjøfugl. Kravet til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. nml § 12, anses derfor som oppfylt. Kostnadene ved miljøforringelse, jf. nml. § 11, vurderes som lite relevant i denne saken. Vi gjør oppmerksom på at det ikke gis tillatelse for ferdsel innenfor sonen med ferdselsforbud i Husbergøya naturreservat, men dette er heller ikke søkt om.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til å fly drone for å fotografere og kartlegge antall hekkende par av hettemåke i Østensjøvannet naturreservat, Heggholmen naturreservat, Husbergøya naturreservat, Fyrsteilene plantefredningsområde, Nakholmen naturreservat, Skogerholmen naturreservat og Torvøya og Bjerkholmen naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder for 2021. I løpet av denne perioden gis det tillatelse til å gjennomføre to flyvninger i hvert verneområde.
- Letting og landing med drone i reservatene skal kun gjøres ved behov og da kun på steder som med stor sannsynlighet ikke vil påvirke hettemåker eller annen fugl i nevneverdig grad.
- Statsforvalteren i Oslo og Viken skal varsles i forkant av flyvningene.
- Resultatene av tellingene skal leveres til Statsforvalteren i Oslo og Viken i form av en enkel rapport.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriftene. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Truls Aas
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent